
DISKUSE

DISKUSNÍ PŘÍSPĚVEK

k článku generálmajora J. Suchomela „Činnost vojsk v dotyku s nepřítelem a rozsah úkolů, které mají plnit ve prospěch vojsk provádějících útok z chodu“ (VM čís. 4/1958)

Podplukovník Ladislav Jaček

Činnost vojsk, která mají zabezpečovat zasazení druhých sledů do útoku, byla vcelku málo procvičována, i když ve štábech byla promyšlena. Určité zkušenosti ze cvičení s vojsky jsou z období, kdy jsou zasazovány do boje jednotky druhého sledu v hloubce nepřátelské obrany, do jisté míry je promyšlena organizace součinnosti při průlomu nepřátelské připravené obrany z chodu. Tato druhá otázka však prakticky vyzkoušena ve větším rozsahu není, neboť při cvičeních jsou vojska v dotyku v obraně zpravidla jen značkována. Proto se zdaleka nemohou projevit všechny potíže s přípravou, organizací a provedením zasazení.

Mnoho nedostatků lze však organizačně předejít tím, že tuto činnost bude organizovat jeden velitel a jediný štáb armády, to znamená, že svazky v dotyku, zabezpečující zasazení, budou podřízeny veliteli té armády, která provede průlom. To lze uskutečnit při průlomu připravené obrany a lze to uskutečnit i při zasazování armády druhého sledu v hloubce nepřátelské obrany. Tyto překročené svazky vytvářejí pak druhý sled, jehož úkol je předvídán při zasazení v další hloubce, pro rozvíjení úspěchu do boku nebo pro likvidaci obklíčeného nepřítele.

Toto řešení má četné další výhody (například z hlediska utajení je snížen počet přesunů v operační hloubce — jeden z hlavních příznaků připravované operace), a proto zpravidla nebudeme do průlomu připravené obrany nepřítele zasazovat celou armádu z druhého sledu, nýbrž svěžími svazky zesílíme armádu v dotyku, popřípadě velitelství armády s menším počtem divísi budou podřízeny další svazky z fronty.

Jednou z choulostivých otázek při této alternativě je doba, kdy mají být svazky prvního sledu podřízeny veliteli armády, který je v druhém sledu. Armáda prvního sledu je připravena k vedení obranné operace, boje na frontě neustávají a část úkolů

vyplývajících z plánu obranné operace a sladěných s činností ostatních divísi musí plnit i předávané svazky. Útok nepřítele nelze vyloučit ani v době, kdy dokončujeme přípravu k vlastní útočné operaci.

Na druhé straně musí se velitel a štáb předávané divise prvního sledu plně účastnit práce na přípravě útočné operace a provést všechna konkrétní opatření k zabezpečení jejího vyrazení. Měl by být tedy podřízen veliteli armády, který připravuje útok. To ovšem znamená, že by musel nezbytně převzít i úkoly obranné a byl by zatížen prací, která byla jiným velitelem a štábem již zvládnuta a pochopena.

Je nasnadě, že při řešení tohoto problému bude třeba vyjít z konkrétní situace, závislé na tom, kolik divísi prvního sledu armáda přejímá do svazu, jaká je situace nepřítele, jaké jsou terénní možnosti apod.

Řešení je možné například toto: Se stanovením úkolu pro divísi v dotyku (vydáním rozhodnutí velitele armády, který organizuje útočnou operaci) podřídit svazek novému veliteli armády. Divísi nadále udržovat se štábem prvního sledu armády jen vzájemný styk při výměně zpráv. Obranné boje v rámci divise řídit velitelem divise. Podnikne-li nepřítel všeobecný útok, podřídit velitel frontu při zjištění prvních příznaků divísi zpět pod velení velitele armády prvního sledu, aby tento velitel mohl plnit původně stanovený úkol, neboť i armádě druhého sledu se v tomto případě jistě úkol bude měnit.

Domnívám se, že toto řešení je lepší než podřizovat divísi v dotyku až např. v čas „Č“, jak se při jednom cvičení na mapách praktikovalo, neboť hlavním úkolem je v tomto období příprava a provedení útočné operace a k tomuto úkolu musí být zaměřena všechna opatření.

Tímto způsobem bude daleko lépe zabezpečeno splnění úkolů, které mají svazky

prvního sledu ve prospěch útoku z chodu plnit.

Ještě k druhému případu, kdy armáda druhého sledu bude zasazována v operační hloubce nepřátelské obrany. Bude-li mít ve svém prvním sledu tři svazky, může být čára zasazení v délce asi 20 až 25 km. Zpravidla budou na této frontě části dvou svazků, výjimečně bude zasazení zabezpečovat jedna divise.

Zabezpečení zasazení bude organizováno v tomto případě velitelem frontu dohovem obou velitelů armád. Organizace součinnosti musí být provedena během boje, i když poměrně rychle a stručně, neboť zpravidla se situace vyvine poněkud jinak, než byla předpokládána na plastickém stole. Je třeba si uvědomit, že čím vyšší stupeň, na němž je součinnost organizována, tím déle trvá proniknutí rozkazů a provedení konkrétních opatření. Proto bude nejvýhodnější, když okamžikem zahájení upřesňující organizace součinnosti v terénu k zasazení armády druhého sledu bude divise (jedna nebo dvě) zabezpečující zasazení podřízena veliteli armády druhého sledu. Ten má tím dānu možnost přímo nařídít opatření k zabezpečení nebo upřesnit to, co bylo při plánování předvídáno.

Je pochopitelné, že velení je přímo závislé na spojení a že proto musí být připraveny plány spojení s provozními údaji a volacími znaky předem tak, aby převzetí divise jinou armádou v průběhu boje bylo možné i po této stránce pružně provést.

Všechny zásady a rozsah úkolů pro vojska v dotyku tak, jak byly vytyčeny v článku generálmajora Suchomela, tím nejsou nijak dotčeny, domnívám se však, že budou-li řízeny z jediného centra a s jedním cílem, mohou být snadněji prosazeny, kontrolovány a uskutečněny. Je nesporné, že velitel a štáb, který je v obraně, bude i při sebelepší vůli mít snahu zabezpečit především obranné úkoly a ty povinnosti, o něž byl žádán, nebude plnit s takovým úsilím. A nařizování cestou velitele frontu, zjišťování a odstraňování nedostatků prostřednictvím štábu frontu — to je cesta zdlouhavá, neodpovídající soudobým potřebám.

Další zajímavou otázkou je zmocnění se prvního (druhého) postavení vojsky v dotyku při průlomu připravené obrany z chodu. I když tímto způsobem vzniká mnoho složitých problémů, přece jen některé nedostatky průlomu připravené obrany z chodu jsou tím vyloučeny a domnívám se, že tento způsob útoku je možný. Vždyť s nejlépe vybudovanou obsazenou částí nepřátelské obrany (při obvyklém způsobu členění) budou bojovat vojska, která terén a

nepřítele nejlépe znají. Organizace součinnosti malých jednotek může být provedena v terénu. Pro zasazované svazky se vytvářejí podmínky, odpovídající dosavadnímu pojetí „útoku z chodu“. Nepřátelské dělostřelectvo je v boji s divísi prvního sledu, jeho část musí zahajovat odchod do paralelních postavení v hloubce, a proto nebude moci plnou silou udeřit na přisunované svazky. Totéž se týká velení, neboť pozorovatelnost nepřátelských jednotek prvního sledu budou obsazeny vlastními vojsky, část velitelů a štábů nepřítele bude na přesunu. A do této výhodné situace zasazujeme teprve vlastní první sled.

Tímto způsobem se ovšem nesporně zvětší nároky na pořádkovou službu, zejména na uvolnění komunikací od původního předního okraje na čáru zasazení. Armáda je zasazována v poměrně malé hloubce v terénu, který nebyl rekonoskovaný, a proti nepříteli, jehož systém obrany nebyl odhalen. Nepřítel má ještě i v taktické hloubce dostatek sil, aby provedl manévry, který může být překvapením. Nepřátelské zátarasy, zejména minové, mohou být ještě dosti husté a průchody nemá armáda připraveny. Tyto a další nevýhody lze však zmenšit bezvadnou organizací příprav útočné operace.

Domnívám se, že při tomto způsobu nevznikne větší zhuštění sestavy než při průlomu připravené obrany z chodu — spíše naopak, neboť divise prvního sledu — dotyková — bude muset ke splnění tohoto úkolu rozvinout jednotky do jednoho sledu, použít i tankového pluku a záloh na poměrně širokém úseku, zatím co při prvním způsobu zpravidla motostřelecký pluk, tankový pluk a zálohy byly soustředěny nebo zabezpečovaly zasazení v prostorech postavení dělostřelectva armády a tam sestavu zhušťovaly a vytvářely cíle pro údery zbraněmi hromadného ničení. Rovněž zasazovaná armáda nebude muset zpravidla rozvíjet tolik sil, protože odpory nepřítele budou slabší, bude mít sestavu v proudech, to znamená méně nahuštěnu.

Při zajištění činnosti jednotek v dotyku ve prospěch vojsk provádějících útok z chodu vzrůstá úloha štábů, neboť nelze do plánu, nařízení a organizace součinnosti vtělit všechny eventualy, které mohou nastat a které je třeba na místě řešit. Proto místo většiny důstojníků štábu, seznámených se situací, zamýšlem velitele armády a plánovanými opatřeními, musí být v prostoru zasazení, aby na místě mohli řešit vznikající problémy a zajistit včasné a plynulé splnění úkolů. Zdá se to snad samozřejmé, ale zkušenosti ze cvičení ukazují, že tento zvyk

není ve štábech vžit. Například při jednom divisním cvičení s vojsky při průlomu připravené obrany nepřítele z chodu štáb divise byl zčásti na VPS, zčásti odpočíval a na osách nebyl ze štábu nikdo. Pro tento choulostivý okamžik je třeba organisovat práci tak, aby štáb byl schopen být u vojsk.

Vzniknou-li totiž potíže při zasazování, nebude-li dokonce časově splněno, přenášejí se tyto nedostatky na plnění úkolu armády v celku. Naopak spolehlivou organizací a dobrým provedením zasazení je vytvořen předpoklad pro úspěšné dokončení celého útočného úkolu armády.

DISKUSNÍ PŘÍSPĚVEK

k článku majora M. Nedvěda „K otázce určování úkolů vojskům za útoku“
(VM čís. 4/58)

Major Vladimír Polcar

Autor ve svém článku rozebírá některé vážné otázky z bojové činnosti vojsk a štábů. I když se nám může jevit otázka určování bojových úkolů vojskům v útočném boji (operaci) samozřejmou, je vidět, že při důkladném rozboru autorově, který provedl vycházejí ze soudobých podmínek boje, nerazíme na některé nejasnosti, jež jsou ve vojscích a štábech vžitý a které by mohly vést při praktickém použití v boji svou šablonovitostí k mnoha nejasnostem při plnění bojových úkolů.

Souhlasím s názorem autorovým, že určování úkolu dne svazkům prvního sledu je za soudobých podmínek nepřetržitě vedení bojové činnosti ve dne i v noci do značné míry jen formální a nevystihuje správně úkoly vojskům. Přihlížíme-li i k tomu, že v průběhu vedení útočného boje (operace) upřesňuje velitel armády podle skutečně vyvinuté situace a podle zámyslu operace svazkům prvního sledu úkoly pro noční činnost a úkoly na příští den, potvrdíme tak znovu, že určovat úkol dne divisím prvního sledu není nutné.

Jeví se pak výhodnějším po určení bližšího a dalšího úkolu divisím stanovit ještě směr další činnosti, který byl konkrétněji upřesněn během boje velitelem armády v nařízení pro noční činnost.

Nesouhlasím však s autorem, aby úkoly pro noční činnost byly pojaty do pojmu bližší nebo další úkol, protože ty mohou být upřesňovány teprve podle skutečného vývoje boje během dne.

Myslím, že by taktéž nebylo účelné ohraňovat úkol bližší a další časově tak, jak uvádí autor, protože v době, kdy jsou úkoly určovány, nemůže být jistota, že do daného času může být bližší nebo další úkol

vyplněn. Jeví se výhodnějším určovat úkoly podle obranných nebo terénních objektů nepřítele jako doposud.

Několik slov ještě k formulaci jednotlivých úkolů vojskům. Autor uvádí, že se při určování úkolů klade důraz na „hru slov“ a na správnou a „přesnou“ formulaci. Je toho názoru, že tento způsob, jakož i příprava různých vzorů bojových rozkazů a nařízení vede k šablonovitosti a mnohomluvnosti velitelů. Podle mého názoru a podle zkušeností z různých cvičení není celkem správné dívat se na tuto otázku takto. Předem připravený vzor bojového nařízení slouží jako pomůcka, která je pracovníkům štábů při rychlém tempu operace velmi prospěšná i z toho důvodu, že slouží zároveň zpracovateli jako kontrola, že ve zpracovaném bojovém nařízení jsou obsaženy všechny nutné otázky, které vykonavatel potřebuje k jeho splnění. Při cvičení v srpnu t. r. byly tyto vzory dokumentace uznány příslušníky velitelského sboru Sovětské armády za velmi dobrou pomůcku pro štábní pracovníky a mají v úmyslu obdobným způsobem tyto vzory zavést na vojenských školách.

*

Autor článku byl veden správnou myšlenkou a snahou zjednodušit a urychlit činnost velitelů a štábů při rozhodování a vydávání bojových rozkazů a nařízení. Myslím, že bude vhodné, aby i další čtenáři zaujali své stanovisko k vývodům autorovým a pomohli tak odstranit z naší štábní praxe některé návyky, které již dnes nejsou v souladu se soudobými podmínkami vedení operací.

DISKUSNÍ PŘÍSPĚVEK

k článku majora M. Nedvěda „Ještě k určování úkolu dne vojskům“
(VM čís. 4/1958)

Podplukovník Antonín Skácel

V této otázce, ke které rozvířil major L. Obešlo širokou diskusi svým článkem ve Vojenské mysli čís. 2/56, jsou dosud nejasnosti a otázka nebyla ještě plně vyřešena. Kromě diskusních příspěvků ve VM čís. 3/56, objevil se v Práci VA KG čís. 26/57 znovu diskusní článek plukovníka B. Krivského a VM čís. 4/58 se k tomuto problému opět vrací.

Každý z příspěvků ve své podstatě připisuje určitým podílem k vyřešení otázky, ovšem jejich celková nejednota vyžaduje hledat ujednocující stanoviska a učinit konečný závěr.

Požadavek nepřetržitého vedení útočného boje a operace vystoupil do popředí teprve v soudobých podmínkách. V dějinách vojenského umění se s rozsáhlým nepřetržitým (několikadenním) vedením útoku setkáváme jen výjimečně. Zahájení útoku v noci nebo ojedinělé noční bojové akce nelze s nepřetržitým útokem směřovat. Vojenští odborníci propracovávají v současnosti problém vedení útoku v noci co možná ve stejném rozsahu jako ve dne. Popud k podobnému řešení dala především moderní bojová i jiná technika všech druhů. Výhody a nutnost vést nepřetržitý útok však známe a jde v této souvislosti jen o potvrzení jeho významu.

Podle mého názoru není nutné zabývat se v souvislosti s diskutovanou otázkou hloubkami úkolů, tempem útoku apod. Především je třeba mít na zřeteli, že v běžné hovorové i vojenské řeči rozumíme pojmem „den“ dobu od svítání do setmění a pojmem „noc“ dobu od setmění do svítání. To vysvitne dobře z věty uvedené plukovníkem Krivským v diskusním příspěvku v Práci VA KG na str. 244. „V době, kdy bojové úkoly byly vojsky plněny většinou jen ve dne, kdy vojska v noci odpočívala na místě, anebo noci využívala k svému přeskupení a k přípravě na pokračování útoku příštího dne...“

Rozhraní mezi dnem a nocí, tj. ráno a večer, tvoří přirozenou časovou hranici, podle roční doby nestejně dlouhou. Mezi dnem a nocí, ať chceme nebo nechceme, bude trvat ještě dlouho zásadní rozdíl, který ani nejnovější technika neodstraní, ba právě

naopak, ona to může být, kdo podtrhne jejich zvláštnosti. Třeba již jen proto, že bude nutné této techniky použít a vzhledem na ni organizovat boj.

Podstatná je tu pro nás právě ona přirozená časová hranice, s níž bude nutné a „výhodné“ stále kalkulovat. Přibližující se svítání nebo stmívání umožňuje velitelům i vojskům automatickou kontrolu správnosti plnění uložených úkolů, nutí je včas připravovat opatření k vedení nočního boje a naopak. Den a noc působí i na fyzické schopnosti vojáků. Ty je třeba mít rovněž při vedení zvláště nepřetržité bojové činnosti vojsk na zřeteli a počítat s nimi.

K splnění úkolů v armádní útočné i obranné operaci bude velitel armády činit různá rozhodnutí a různá konkrétní opatření. Některé svazky nebo útvary zasadí do boje ráno, některé v průběhu dne a některé v noci. Znamená to tedy, že je neúčelné považovat za úkol dne 24 hodin od doby zasedení určitého svazku. Je však možné a docela přirozené stanovit svazku (útvary), ať je zaseden v kteroukoli denní nebo noční dobu, co udělat do večera, tj. do konce dne, co během noci, co příští den opět do večera apod.

Podstatou tu zůstává časové vymezení úkolů, které si nelze odmyslet. Faktor času je v boji velmi důležitý a především při stanovení úkolů jej nelze opomíjet. K času a prostoru se vztahuje většina plánovaných opatření, jejichž harmonické sladění by bez časově správného provedení nemělo úspěch. Časově se plánují a plní veškerá součinnostní a jiná opatření, kontroluje se správnost provádění plánované a jiné bojové činnosti apod.

Pro úspěšné vedení nepřetržité bojové činnosti bude mít zvýšený význam právě noční bojová činnost, kterou bude třeba předem zvlášť pečlivě promyslet, připravit a zabezpečit. Proto přelom dne v noc a naopak bude v časovém vymezení úkolů mít významnou úlohu.

Nelze jednoznačně říci, že úkol dne je třeba zrušit. Ba právě naopak, je třeba jej podtrhnout a zároveň do naší praxe zavést pojem úkol noci. Nelze stanovit svazku nebo útvaru jen bližší, další úkol a směr dalšího postupu, nýbrž k plánovitému sladění

činnosti vojsk celé armády (svazku) je třeba jasně stanovit, jak je splnit časově. A k tomu nám velmi dobře poslouží právě rozhraní mezi dnem a nocí.

Na základě tohoto rozboru by úkol svazku zasazeného ráno do útoku mohl být časově rozdělen takto: bližší úkol splnit do 13.00, další úkol do konce dne (do setmění) a během noci být připraven útočit v určitém směru. Svazek, který by byl zasazen v poledních hodinách, mohl by mít časově stanoven bližší úkol do konce dne, další úkol splnit během noci a ráno být připraven pokračovat v útoku v určeném směru. Svazek, který by zahájil útok v noci, měl by stanoven bližší úkol do rána, další úkol např. do 11.00 a do konce dne být připraven pokračovat v dalším útoku. Podobně by bylo vhodné stanovit úkoly i útvarům a jednotkám plnícím samostatné úkoly.

Takovéto stanovení úkolů, hlavně jasně vymezení, co plnit ve dne a co v noci, bude-li správně a reálně předvídáno a zabezpečeno, výtýčuje velitelům jasně, dokdy mají co udělat, plně podporuje samostatnost a iniciativu, umožňuje správně předvídat, plánovat a usměrňovat činnost vojsk v souladu s plánem nadřízeného velitele a v těsné součinnosti se sousedními svazky

a se všemi druhy vojsk. Stanovení úkolů bez přesné časové lhůty jejich splnění vytváří naopak výhodné podmínky pro časový nesoulad činnosti vojsk a tím i připravuje předem neúspěch operace nebo boje.

Není např. možné, útočí-li v prvním sledu armády tři až čtyři svazky, aby nebylo přesně stanoveno, jaký je jejich úkol, a hlavně dokdy jej mají časově splnit. Toto časové vymezení a plnění úkolů je velice důležité nejen pro útočící svazky, ale především pro ostatní podpůrné a spolupůsobící prostředky.

Ve svém diskusním příspěvku jsem se pokusil ukázat na problém z jiné strany než většina autorů. Hledal jsem to, co není v rozporu se skutečností a s prováděnou praxí. Závěrem je tedy možné shrnout, že rozhraní mezi dnem a nocí tvoří přirozenou hranici nejen mezi rázem bojové činnosti vojsk, ale i časovou hranici, které je třeba plně využít při stanovování úkolů vojskům. Úkoly je však třeba přesně vymežit nejen pro den, ale i pro noc. Úkol dne počítat za splněný do setmění bez ohledu na dobu, kdy svazek nebo útvar boj zahájil a kdy jej bude končit. Úkol noci považovat za splněný do svítání. Nesměšovat úkol dne s úkolem noci.

DISKUSNÍ PŘÍSPĚVEK

k článku generálmajora Vitanovského „Souběžné plánování“
(VM čís. 5/1958)

Plukovník Josef Tvaroška

V článku „Souběžné plánování“ poukazuje generálmajor Vitanovský stručnou formou na účelnost a navrhuje i možný směr souběžných prací na přípravě rozhodnutí a plánování operace v soudobých podmínkách.

S tím, co je v příspěvku uvedeno, plně souhlasím a nechť mi autor promine, když ho doplním o některé zkušenosti, které jsem ve štábní praxi získal, a když přitom vyslovuji své názory na některé otázky.

Studium operačních směrnic

Dosud se plně osvědčuje, když operační směrnice studuje velitel se svým náčelníkem štábu a náčelníkem operačního oddělení. Výhody plně zdůvodnil autor.

Podle mého názoru může však být počet funkcionářů poněkud rozšířen. Navrhují, aby kromě uvedených byli ještě přítomni — zástupce náčelníka operačního oddělení a — velitel dělostřelectva.

Náčelník operačního oddělení a jeho zástupce mohou současně kreslit dvě mapy. Jedné se použije k operační orientaci a druhé k přípravě potřebných rozpočtů a jiných podkladů k rozhodnutí ve štábu. Je-li přítomen jen náčelník operačního oddělení, kreslí se jen jedna mapa a celý štáb vyčkává do skončení operační orientace a ztrácí tím zbytečně drahocenný čas.

Vžitou praxí je, že se náčelník operačního oddělení operační orientace účastní, a i kdyby tomu tak nebylo, bez operačních směrnic (má je u sebe funkcionář provádějící operační orientaci) nebo bez přesně zakreslené mapy nemůže odpovědně připravovat konkrétní podklady (i s různými propočty) k rozhodnutí velitele. Navrhovaným řešením by se dosáhlo, že buď náčelník operačního oddělení nebo jeho zástupce má dokument a v době provádění operační orientace může řídit práce na přípravě podkladů pro rozhodnutí velitele. Ne-

bo konečně tímto úkolem může být pověřen zástupce náčelníka štábu, bude-li v budoucnu připlánován.

Přítomnost velitele dělostřelectva při studiu operačních směrnic považují rovněž za účelnou a to z těchto důvodů: Velitel dělostřelectva se spolu s operačním oddělením podílí na rozpracování návrhu na plánování použití zbraní hromadného ničení. Použití zbraní hromadného ničení závisí na cílech, kterých připravovaná operace má dosáhnout, a na přijatém zámyslu. Když se velitel dělostřelectva o novém úkolu a přidělených prostředcích (čítajíc v to zbraně hromadného ničení) dozví až na operační orientaci, zůstává jeho štáb v práci za operačním oddělením, což je velkou nevýhodou přípravy operace. Ze zkušeností z Veliké vlastenecké války víme, že se každý vyšší velitel snažil mít u sebe především náčelníka operačního oddělení a velitele dělostřelectva. Konečně pro tento návrh mluví i ta skutečnost, že operační oddělení a štáb dělostřelectva je při vlastní přípravě a pak při plánování nejvíce zatížen. Uspějí-li včas tyto dvě složky zpracovat všechny nutné dokumenty, ostatní složky se se svými úkoly zpravidla vypořádají. Bylo by dobré nechat promluvit k této otázce důstojníky štábu dělostřelectva.

Vlastní souběžné plánování

Autor správně poukazuje že se jen v období příprav rozhodnutí na stupni front—armáda může zkrátit čas o 24 hodin i více. Když však bude účelně provedeno souběžné plánování až do nejnižších stupňů velení, můžeme zkrátit tuto dobu o dva i více dnů. Budou-li tak pracovat všechny štáby i v průběhu plánování, získáme při organizaci a plánování operace a boje tři až čtyři dny, a když tato nová forma práce našich velitelů a štábů bude uvedena v život a ti se obohatí o nové zkušenosti, možno dosáhnout ještě pronikavějších výsledků.

Domnívám se však, že při plánování operace je dosud velkou brzdou souběžného plánování příliš podrobné zpracování dokumentů na některých stupních. Uvedu jen jeden dokument, na kterém tuto okolnost chci dokázat:

Je to plán přesunu. U našeho štábu a myslím, že je tomu tak i u jiných štábů, zpracovává se tento dokument do všech podrobností, které nemají pro vlastní štáb význam, a kromě toho takového plánování omezuje iniciativu nižších velitelů, takže se pak stanou pouhými vykonavateli a je jim bráněno projevit své osobní charakteristické vlastnosti a iniciativu při plnění uloženého úkolu. Proč například pro svazky na stupni armády plánovat přesné rozdělení pochodových proudů na osy přesunu,

když tyto osy jsou přiděleny jenom svazkům a armáda nemá o ně zájem z hlediska přesunu svých armádních prostředků? V takovém případě stačí určit velitelům svazků pásmo, které se jim pro přesun přiděluje, a dále čas, dokdy má být přesun zakončen. Potom může štáb armády daleko dříve dát velitelům svazků podklady pro jejich plánování a souběžné plánování u obou štábů může být zahájeno daleko dříve.

Rozumí se samo sebou, že přesun na armádních osách nebo na osách, kde dochází ke křížení proudů, musí štáb armády plánovat podrobně.

Je proto třeba vždy důkladně zvážít, co musí štáb naplánovat podrobněji a co jen všeobecně, aby se přípravné období souběžným plánováním zkrátilo a kromě toho, aby se ponechala iniciativa nižším štábům. Podobné problémy se vyskytují i u jiných dokumentů.

Osobní styk, náčelníci směrů a styční důstojníci

Z vyprávění soudruhů, kteří se zúčastnili bojů u 1. čs. armádního sboru v SSSR, a při čtení různé literatury z Veliké vlastenecké války se dovidáme, že sovětské velitelé a štáby velení vojskům, zejména v těžkých situacích, uskutečňovali především osobním stykem a prostřednictvím styčných důstojníků svých štábů. Tedy nic nového jsme neobjevili, jen přebíráme osvědčené zkušenosti. A přece třeba říci, že zejména naši velitelé nedoceňují význam osobního styku, a to jak směrem k starším náčelníkům, tak i k podřízeným. Z vlastní praxe vím, že se některý velitel přímo vyhýbá osobnímu styku se starším náčelníkem. Domnívám se, že je tomu tak proto, že není mezi nimi dobrý osobní vztah, anebo se nižší obává, že by bez svých pomocníků ze svého štábu nedovedl dát uspokojivou odpověď na některé otázky, které staršího náčelníka zajímají.

Pokud jde o výběr náčelníků směrů a styčných důstojníků, myslím, že by bylo velmi užitečné, kdyby byli již v míru pečlivě vybíráni a školeni ve velitelské přípravě. Jejich povinnosti naznačil sám autor ve svém článku. Mám za to, že by o mnoho lépe mohl v tomto směru pracovat ten důstojník, který předtím několik let pracoval na štábu toho svazku, za kterým má pak funkci náčelníka směru nebo styčného důstojníka konat. Poznal by totiž důkladně štáb, jakož i způsob jeho práce a přitom by se osobně cítil jeho příslušníkem.

Je známo, že dosud nebylo možné tuto linii při rozmisťování kádrů uplatňovat pro nedostatek odborně vyškolených lidí. Dnes je však situace v tomto směru zcela jiná. Kromě toho v budoucnu možno počítat

i s důstojníky ze zálohy, kteří jsou odborně na výši a z armády odcházejí jen proto, že došlo ke snížení armády.

Bylo by účelné vést tyto důstojníky v evidenci, udržovat s nimi styk, povolávat je na besedy a na nich je seznamovat s novými poznatky taktiky a operačního umění popřípadě pokračovat v jejich školení i v záloze, aby jejich úroveň neklesla, a povolávat je občas na cvičení (v době velitelsko-štábních cvičení nebo cvičení s vojsky)

k výkonu těch funkcí, pro které byli vybráni. Tito důstojníci stáli armádu mnoho prostředků, než získali náležitou odbornost, a bylo by proto hřích, kdyby jejich schopností a zkušeností nebylo využito.

To je několik mých poznatků, ke kterým by podle mého názoru bylo účelné přihlížet při cvičeních a při velitelské přípravě velitelů a štábů, aby se naše práce z hlediska přípravy operace a zejména velení vojskům dostala o další krok dopředu.

DISKUSNÍ PŘÍSPĚVEK

k otázce souběžného plánování v útočné operaci

Major Vladimír Polcar

Plánování útočné operace v soudobých podmínkách, kdy je třeba, aby v poměrně krátké době byly všechny základní podklady pro velení vojskům připraveny, nás nutí, abychom hledali nové formy práce a tak zkrátili dobu nutnou pro plánování na dobu co možná nejkratší.

Tím bychom splnili zásadní požadavek nižších velitelů, poskytnout jim dostatek času na přípravu útoku.

Dosud bývala praxe taková, že při armádních cvičeních, kdy cvičily i štáby divise, bylo v přípravném období přihlíženo prakticky jen ke splnění daných úkolů v přípravném období těmito štáby a ne tak již na potřebu pluků, praporů a níže.

Z tohoto hlediska chci tu poukázat na jeden možný způsob plánování operace na stupni front, armáda, divise, kterým se značně ušetří čas a urychlí proniknutí rozhodnutí velitelů k vojskům, tj. systém souběžného plánování operace.

Tímto způsobem bylo zahájeno plánování útočné operace na stupni front, armáda, systémem souběžného plánování. Znamenalo to, že ihned po přijetí předběžného rozhodnutí velitele frontu pro útočnou operaci odjížděli představitelé frontu (zástupce velitele, zástupce NŠ apod.) k armádám, které měly za úkol provést průlom v prvním sledu, doručit velitelům armád rozhodnutí velitele frontu a společně s nimi v hrubých rysech vyřešili plány útočné operace armády v intencích rozhodnutí velitele frontu.

Tím bylo zabezpečeno, aby v krátké lhůtě po vydání rozhodnutí velitele frontu vydal své rozhodnutí i velitel armády a pak skoro souběžně mohl být zpracován plán útočné operace.

K tomu, aby plán útočné operace mohl být zabezpečen i po družích vojsk a služeb, bylo třeba, aby představitel frontu měl pro

armádu alespoň ty nejzákladnější podklady, jako jsou

- posílení armády,
- úkoly, které plní front ve prospěch armády,
- hlavní úkoly po družích vojsk,
- normy spotřeby, zásobování atd.

Je přirozené, že k tomu, aby souběžné plánování bylo účelné, je třeba, aby nebyly po vydaných podkladech prováděny zásadní změny, které by mohly mít vliv na činnost nižších štábů. Tento požadavek může být zabezpečen hlavně příkladnou součinností všech složek vyššího štábu a rychlostí při zpracovávání podkladů pro plánování.

Zda tento způsob plánování přinese žádoucí úsporu času, uvedu na konkrétním případě na stupeň armáda, divise.

A. Velitel A dostal směrnicí velitele frontu pro útočnou operaci 1. 9. v 10.00 hod.

Možná činnost velitele a štábu A

10.00—11.00	— studium směrnice a vyhlášení operační orientace,
11.00—13.00	— příprava podkladů pro rozhodnutí velitele,
13.00—14.30	— příprava rozhodnutí velitele armády, příjem informačních zpráv velitelů (náčelníků) druhů vojsk formou odpovědí na otázky,
14.30—15.30	— zpracování rozhodnutí,
15.30—17.00	— vydání rozhodnutí a pokynů pro rozvinutí práce štábu,
17.00—18.00	— vydání pokynů pro styčné důstojníky ke svazkům,
18.00—20.00	— předání rozhodnutí velitele armády velitelům divise.

Celkem potřebný čas od přijetí směrnice velitele frontu velitelem armády po přijetí rozhodnutí velitele armády velitelem divise — při původním způsobu plánování = minimálně 10 hodin.

B. Při souběžném plánování při shodných podmínkách:

- 10.00—11.00 — studium směrnice a zpracování rozhodnutí na mapu,
- 11.00—12.00 — příprava krátkých podkladů pro předběžné rozhodnutí velitele armády,
- 12.00—13.00 — vydání předběžného rozhodnutí velitelem armády a odeslání styčných důstojníků k divisím.

Celkem potřebný čas od přijetí podkladů pro plánování přijetí předběžného rozhod-

nutí velitele armády velitelem divise při souběžném plánování = 3—4 hodiny.

Počítáme-li s tím, že prakticky v rozsahu jednoho dne zahajuje plánování útočné operace front, armáda i divise, vidíme, že se nepopratelně značně zkrátí doba potřebná k proniknutí rozhodnutí velitelů k vojskům a že tím je daleko více nežli dříve zabezpečeno, že nejnižší velitelé budou mít reálné podmínky k vlastní činnosti.

I když tento způsob plánování není snad nějakým zásadním zvratem v dosavadních otázkách plánování útočné operace, ukazuje na možnosti hledání nových forem práce, aby se zkvalitnila a urychlila práce štábů.

DISKUSNÍ PŘÍSPĚVEK

k článku majora Vladimíra Řeháka „Opatření ke zmaření protipřípravy“ (VM čís. 4/58)

Podplukovník Josef Brož

Autor na konci svého článku uvádí, že nastínil jen některé základní myšlenky k uvedené problematice. Proto bych chtěl doplnit článek svými úvahami k těmto bodům:

1. Nedocení úkolů ostatních druhů vojsk při provádění opatření ke zmaření protipřípravy nepřítele.

2. Rozlišení způsobu opatření ke zmaření protipřípravy při provedení průlomu nepřátelské obrany z výchozího položení v dotyku a při provedení útočné operace s vyvedením úderného uskupení z chodu.

K 1. Podle názoru autora, provádí opatření ke zmaření protipřípravy nepřítele jen dělostřelectvo útočící armády v těsné součinnosti s letectvem, a proto ostatním druhům vojsk žádné úkoly nevytyčil, což je jejich nedocení. V závěru článku autor sám uvádí, že nepřítel uskutečňuje úder obrněných svazků před přední okraj k rozdrčení naší bojové sestavy. Proto pro tento úkol — odrazení úderu před přední okraj — nutno též využít opatření nejen dělostřelectva a letectva, ale i ostatních druhů vojsk, zvláště ženijního a chemického vojska. Úkoly pro tyto druhy vojsk nebudou blíže rozebírat.

K 2. Protože provedení nepřátelské protipřípravy je zcela běžným obdobím v obranné operaci nepřítele, musí být provedení opatření ke zmaření protipřípravy nepřítele z naší strany rovněž zcela běžným obdobím útočné operace.

Major Řehák v článku opominul vysvětlit, zda rozpracovaná opatření ke zmaření protipřípravy jsou pro případ provedení útočné operace z výchozího položení v dotyku nebo pro případ provedení útočné

operace s vyvedením úderného uskupení z chodu.

Opatření pro oba dva způsoby provedení útočné operace nebudou shodné. Podle zásad nastíněných v článku jde zřejmě o opatření k provedení útočné operace z výchozího položení v dotyku. Proto bych chtěl vysvětlit odlišnost způsobu těchto opatření při provedení útočné operace s vyvedením úderného uskupení z chodu.

Nutno tu zdůraznit, že tento způsob (forma) rozvinutí sil a prostředků z chodu sice zmenšuje nebezpečí úderu zbraněmi hromadného ničení, ale jen časově, ne však prostorově. Právě toto zkrácení časového rozpětí možnosti zahájení nepřátelské protipřípravy při provedení útočné operace z chodu přibližuje časově opatření ke zmaření protipřípravy k zahájení dělostřelecké přípravy zteče. Časové rozpětí mezi protipřípravou nepřítele a dělostřeleckou přípravou při provedení útočné operace z výchozího položení v dotyku s nepřítelem je dlouhé (několik hodin). Nepřítel má možnost po získání zpráv i protipřípravu opakovat. Proto opatření ke zmaření protipřípravy nepřítele vyžadují samostatné plánování, dotaci dělostřelecké a atomové munice.

Naproti tomu časové rozpětí mezi protipřípravou nepřítele a dělostřeleckou přípravou při provedení útočné operace s vyvedením úderného uskupení z chodu je mnohem kratší.

Vycházíme-li z hlediska nepřítele, docházíme k tomu názoru, že zahájení jeho protipřípravy může být provedeno v době, kdy vlastní vojska přicházejí na dostřel většiny dělostřelectva nepřítele.

Naproti tomu nejvhodnější dobou k zahájení opatření ke zmaření protipřípravy nepřítele se jeví při vyjití svazků vlastního úderného uskupení do prostoru donosnosti dalekonosného dělostřelectva nepřítele, tj. na vzdálenost 15 až 20 km od předního okraje nepřítele. Současně tuto vzdálenost potvrzuje dosah radiotechnických prostředků nepřítele k sledování pohyblivých cílů, který se pohybuje v mezích 18 až 22 km, a rozmístění těchto prostředků je od 2 km dále do hloubky obrany nepřítele. Přihlédneme-li ještě ke konfiguraci terénu, jeví se dosah 15 až 20 km, od kterého vzdálenosti mohou radiotechnické prostředky zachytit pohyblivé cíle. Proto při příchodu čel proudů úderného uskupení na tuto vzdálenost je nutno zahájit opatření ke zmaření protipřípravy nepřítele přepadem jak dalekonosného dělostřelectva, tak i nepřátelských radiotechnických prostředků a se současným úderem na nově zjištěné prostředky nepřátelských zbraní hromadného ničení.

Podle mého názoru je proto vhodné sloučit tato opatření ke zmaření protipřípravy s rozsahy úkolů dělostřelecké přípravy zteče. Po provedení těchto opatření, nejpozději před dosažením vlastními vojsky bezpečnostní vzdálenosti (předpokládané čáry účinků vzdušného výbuchu zbraní hromadného ničení na nechráněné osoby), nutno zahájit úder zbraní hromadného ničení jako pokračování dělostřelecké přípravy zteče.

Při sloučení opatření ke zmaření protipřípravy s úkoly dělostřelecké přípravy zteče, za průlomu připravené obrany nepřítele z chodu dosáhneme řady výhod, které záleží v tom, že

- úder zbraní hromadného ničení nebudou zvlášť prováděny při opatření ke zmaření protipřípravy a při provedení dělostřelecké přípravy,
- vlastní vojska mohou ihned využívat účinků úderů zbraní hromadného ničení,

naproti tomu nepřítel má méně času na odstranění následků atomových úderů,

- je zjednodušena dokumentace ve štábu dělostřelectva armády, neboť nebude zpracován zvláštní plán opatření ke zmaření protipřípravy a úkoly budou zahrnuty v plánu bojové činnosti dělostřelectva pro útok.

Z hlediska dělostřelectva jeví se proto účelným, jak znázorněno v příloze, při splnění obou úkolů pod pojmem dělostřelecké přípravy zteče rozdělit ji na tři části, a to

- v 1. části nutno provést přepad dělostřeleckých baterií s důrazem na baterie větší ráže (dalekonosné dělostřelectvo), přepad nepřátelských radiolokačních prostředků, jež mají zjišťovat pochodové proudy, provést umlčení televizních aparatur a úder na nově zjištěné prostředky zbraní hromadného ničení a při příchodu vojsk na dostřel většiny dělostřelectva, provést hromadný přepad nepřátelských baterií. To jsou v podstatě úkoly pro opatření ke zmaření protipřípravy;

- v 2. části dokončit úder zbraní hromadného ničení na živou sílu;

- v 3. části provést umlčení živé síly a palebných prostředků na celou taktickou hloubku obrany nepřítele.

Podle výše uvedených názorů při sloučení rozsahu úkolů opatření ke zmaření protipřípravy a dělostřelecké přípravy zteče se nám sice prodlouží dělostřelecká příprava zteče, naproti tomu však zabezpečíme vojska při překonávání vzdálenosti od čáry donosnosti dalekonosného dělostřelectva až k přednímu okraji obrany nepřítele. Další zvláštnost dělostřelecké přípravy bude v tom, že tuto navrhovanou dělostřeleckou přípravu nelze chápat jako kompaktní celek, nýbrž bude to střídavé nebo postupné umlčování cílů v celé taktické hloubce.

DISKUSNÍ PŘÍSPĚVEK

k článku podplukovníka Jaroslava Kiefmanna „Některé otázky systému velení, organizace a materiálního zabezpečení štábu vševojskové divise“ (VM čís. 5/1958)

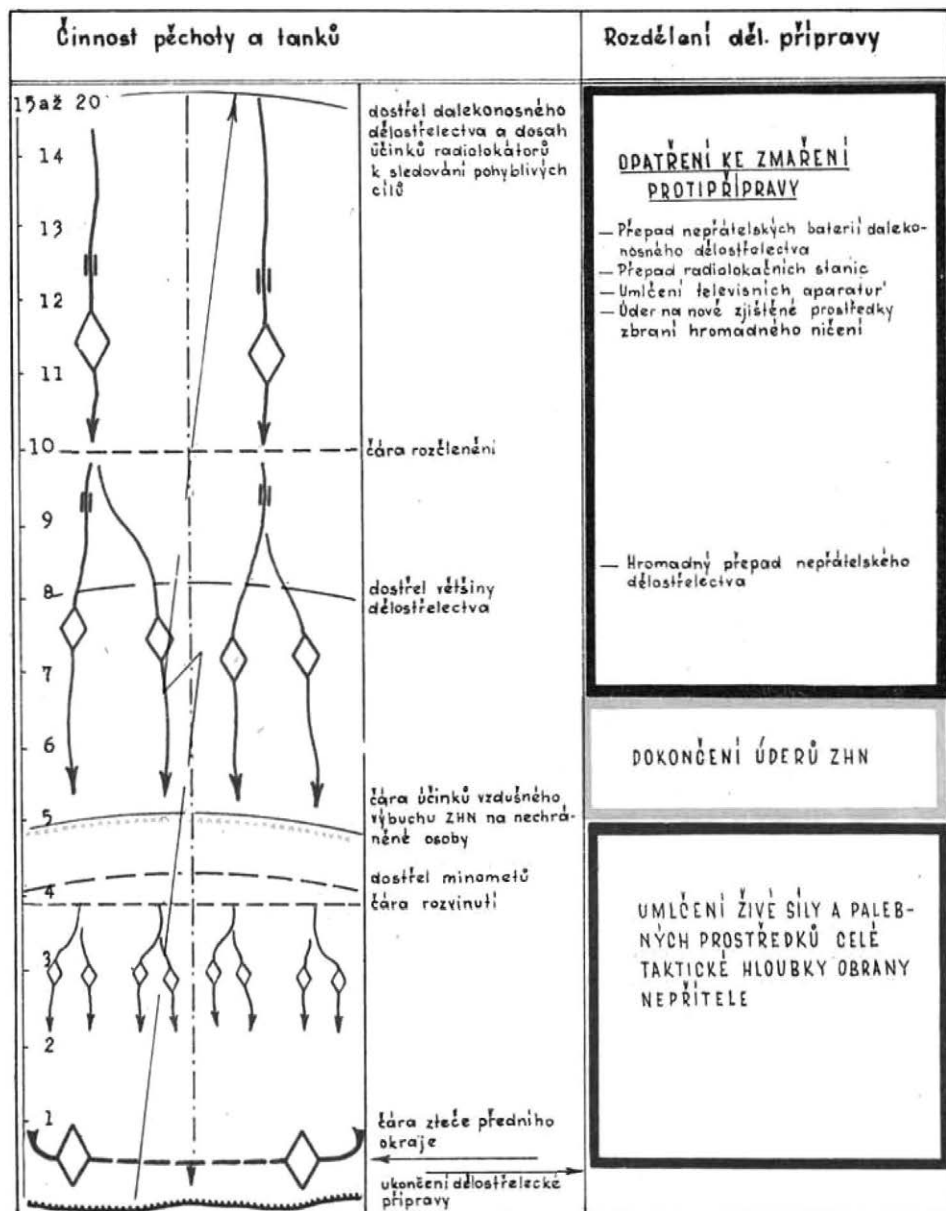
Podplukovník Josef Bláha

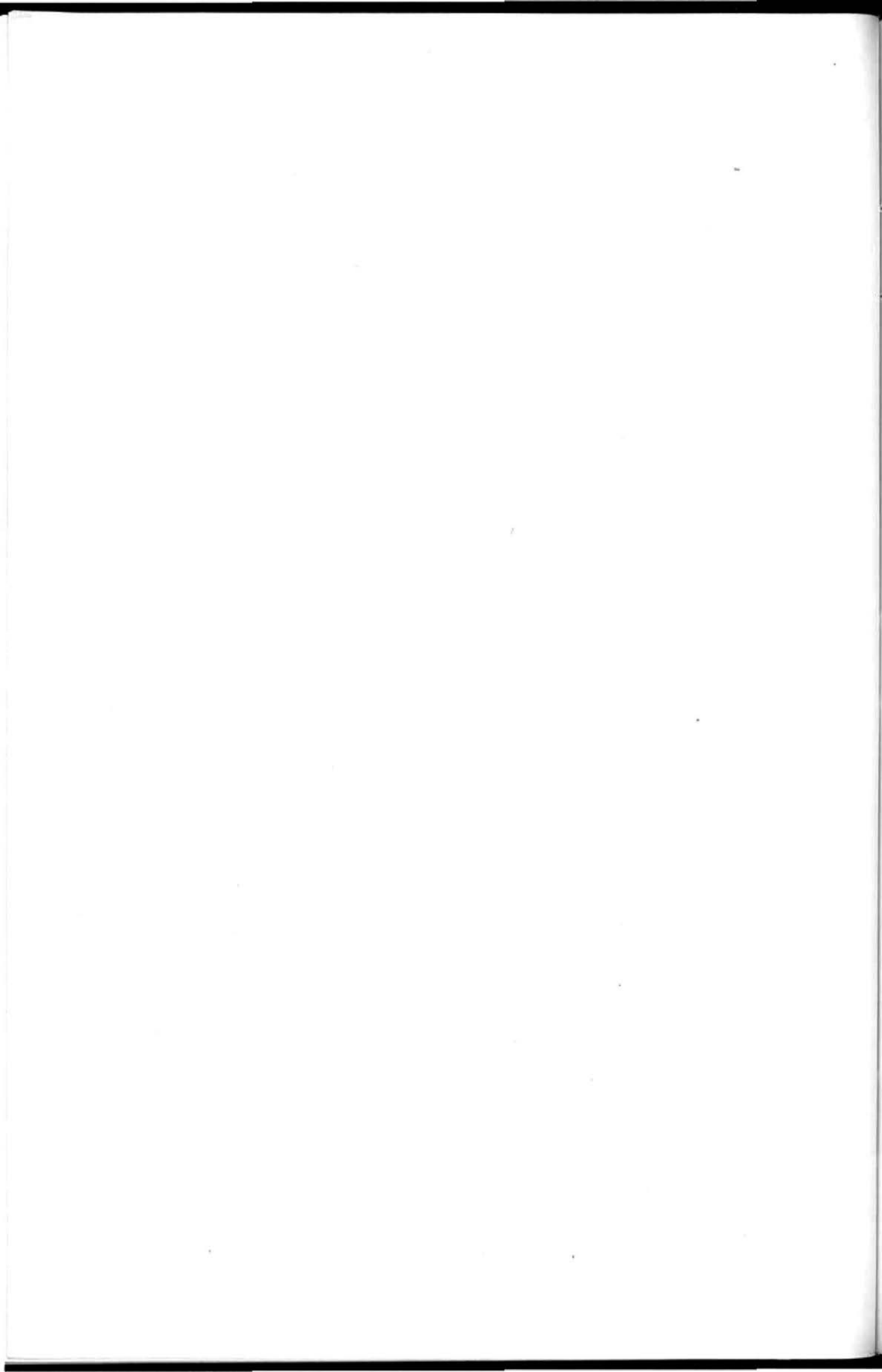
Ve svém diskusním příspěvku zaujímá podplukovník Kiefmann své osobní stanovisko k otázkám velení, uveřejněným v příspěvku podplukovníka Vološčuka ve Sborníku vojenskovojevnické správy čís. 9/1958. S některými názory a závěry diskutujícího nesouhlasím a proto považuji za účelné

k nim zaujmout stanovisko a pokračovat tak v diskusi o naléhavých a stále živých problémech velení. Domnívám se, že se do této diskuse zapojí i další čtenáři Vojenské mysli.

Diskutující se domnívá, že nynější systémem velení, který se plně osvědčil u Sovět-

VLIV ÚTOČNÉ OPERACE Z CHODŮ NA OPATŘENÍ KE ZMAŘENÍ PROTIPŘÍPRAVY

ské armády ve Veliké vlastenecké válce, odpovídá i soudobým podmínkám. Doslova uvádí: „Je proto oprávněný předpoklad, že by se uváděné nedostatky ve velení daly odstranit lepším, hlavně však cilevědomějším řízením štábu a jasným vymezením kompetence jeho příslušníků.“ Tento závěr vyplývá z nedocení kvalitativně se změnících podmínek bojové činnosti vojsk a spokojuje se setráváním na tradičních formách a zastaralých metodách. Nebere v úvahu praktické zkušenosti všech našich štábů, které se předsvědčily, že nynější systém velení nevyhovuje ani při provádění mírových opatření operačně taktické přípravy. Proto v souhlase s článkem podplukovníka Vološčuka je možno tvrdit, že je třeba hledat nové formy a způsoby velení, neboť velení bude jedním z rozhodujících faktorů majících vliv na úspěch boje a operace. Přitom mít na zřeteli nutnost rozmísťovat vojska rozptýleně, rychle je přesunovat a zasazovat na rozhodující směry, vést jimi boj s nepřítelem masově používajícím zbraní hromadného ničení, dobře technicky vybaveného. Rychlost velení a nutnost nepřetržitě znalosti situace vyžadují, aby velení bylo prováděno u svazku jenom z jednoho místa a ne ze dvou, jak tomu je dosud, a podle podplukovníka Kiefmanna má být i nadále. Přitom lze plně souhlasit s jeho požadavkem, že je nutno zlepšit i řízení štábu.

Dále v článku autor vcelku nepřesně vyjadřuje své stanovisko na zřizování velitelských stanovišť. Na jednom místě souhlasí s tím, že je nevýhodné zřizovat velitelsko-pozorovací stanoviště a v dalším textu doslovně říká „nevylučuje, ba naopak vytváří vhodné předpoklady k zřízení velitelsko-pozorovacího stanoviště v těch případech, kdy složitost a závažnost situace i pozorovací podmínky budou vyžadovat přítomnost velitele svazku (jeho náčelníků druhů vojsk) přímo u jednotek“. Vyhodnotíme-li jeho předchozí požadavek sloučení řídicích orgánů týlu s částí velitelských orgánů na jednom velitelském stanovišti, sloučení zbývajících orgánů obou velitelských stanovišť na stanovišti druhém, nutně dojdeme k závěru, že tato místa zpravidla nemohou zabezpečit výhodné podmínky pro práci štábu divise. Umístěním části funkcionářů týlu na velitelském stanovišti bude do jisté míry, jak autor tvrdí, „zvýšena zainteresovanost operační části štábu na řízení a činnost týlu“, avšak na druhé straně budou pro příslušníky štábu vytvořeny svízelné pracovní podmínky. Při daných poměrně nízkých počtech funkcionářů štábu týlu by toto dělení ohrozilo plnění jejich úkolů. Na druhé straně část operačního štábu rozmístěná na týlovém velitels-

ském stanovišti by byla příliš vzdálena od vojsk a to by ztěžovalo plnění pro něj předvídávaných úkolů při zničení velitelského stanoviště. Dále uvádí autor, že značný počet důstojníků štábu bude podstatnou část času u jednotek. Tito důstojníci se podle něho mají stát nástroji velení velitele divise a jeho náčelníků druhů vojsk a služeb. V článku sice není podrobněji uvedeno, jak a jakými prostředky by velitel a náčelníci tyto důstojníky řídili, ale možno říci, že přijetí tohoto způsobu řízení podřízených velitelů by bylo výrazem nedůvěry k nim a jejich podceňování vedlo by ke ztrátě iniciativy podřízených velitelů útvarů a důstojníci vyššího štábu místo plnění svých složitých a náročných úkolů by prodlévají nepřetržitě u vojsk. S danými počty našich štábů a i při zhodnocení podstaty velitelské pravomoci nelze s tímto návrhem souhlasit. Vedl by totiž k tříštění úsilí a nijak by velení nezlepšil. Tím nechci popírat nutnost vysílání styčných důstojníků anebo osobních výjezdů velitele a funkcionářů divise k vojskům.

Závěrem k této otázce je třeba uvést, že je nutné, v rozporu s autorem, u divise zřizovat jen jedno hlavní vševojskové velitelsko-pozorovací stanoviště obsazené hlavními funkcionáři, záložní velitelsko-pozorovací stanoviště nepřetržitě obsazené tak, aby mohlo kdykoli převzít velení při zničení velitelsko-pozorovacího stanoviště a konečně pak i týlové velitelské stanoviště. Toto stanoviště rozmísťovat tak, aby mělo nejvýhodnější pracovní podmínky, tedy zpravidla v prostoru týlových skladů, a obsazovat je všemi funkcionáři štábu týlu a dalších složek, kromě důstojníků zabezpečujících součinnost na VPS.

Dále je v příspěvku uvedeno, že rozhodování o použití zbraní hromadného ničení zůstane především v pravomoci nadřízeného náčelníka, než je velitel svazku. Tento názor odpovídal a snad do jisté míry odpovídá ještě současné situaci, kdy se zbraní hromadného ničení používalo v omezené míře, a proto k jejich ekonomickému využití bylo nutno jich používat centralisovaně přímo velitelem svazu, popř. velitelem frontu. Tato zásada pozbývá platnosti a je třeba počítat již v blízké perspektivě s tím, že zbraně hromadného ničení budou i prostředkem velitele divise.

Myslím, že není podstatná otázka názvu jednotlivých funkcionářů štábu, není rozhodující titul, zda to bude velitel nebo náčelník oddělení, nýbrž spíše je třeba nově přezkoušet, jak zjednodušit vzájemné vztahy ve štábech, jak a kým komplexně řešit problematiku použití zbraní hromadného ničení a ochranu proti nim, včasné získávání a vyhodnocování zpráv a nepříteli a zejména

o jeho zbraních hromadného ničení. Nelpět na vžitě pravomoci a stavovské cti, nýbrž hledat bez zaujatosti nové cesty, jak organizovat štáb, aby i s malými počty byl s to plnit složité úkoly.

Dále zdůvodňuje autor článku úkoly velitele dělostřelectva. Přitom se opětovně váže na zastaralé formy použití dělostřelectva a jeho zásobování střelivem. Počítá totiž stále s nutností soustřeďovat k plnění některých úkolů velké počty dělostřelectva. Počítá s tím, že starší vševojskový náčelník má vždy právo, s přihlédnutím k celkové situaci vyššího svazku (svazu), dočasně vzít část nebo veškeré dělostřelectvo divise (dělostřelectvo přibrané k provedení dělostřelecké přípravy, k zabezpečení zasazení svazku druhého sledu, odrazení protiúderu). Toť právo jistě starší náčelník má, avšak je na uvážení, zda bude účelné ho využívat. Již v období před používáním zbraní hromadného ničení bylo vážným problémem, jak toto přibrané dělostřelectvo začlenit po splnění úkolů do organických celků. Nyní by manévrový ráz boje, časté přesuny vojsk a rychle se měnící situace na frontě jistě podstatně ztížily a často i znemožnily návrat dělostřelectva do podřízenosti divise. Kromě toho, a to je podle mého názoru rozhodující, nelze nadále počítat s nutností vytvářet vysoké hustoty hlavní klasického dělostřelectva. Tyto úkoly se nutně přenesou na zbraně hromadného ničení. Klasické dělostřelectvo bude plnit jen doplňkové úkoly, jako je palba do prostorů, na něž nebyly provedeny údery zbraněmi hromadného ničení, ničení nezničených cílů a hlavně pak přímá podpora útočících vojsk. Hromadit dělostřelectvo k dosažení vysokých hustot již není účelné a je také nebezpečné. Proto počítat s tím jako autor, že dělostřelectvo bude působit jako celek mimo rámec svazku, již neodpovídá soudobým požadavkům a je neúčelné. Tím je také vyvrácen požadavek, aby organizace jednotek, štábu, prostředků velení a materiální zabezpečení byla jen částečně závislá na stejných činitelích vševojskového svazku.

Rovněž nelze jednoznačně zavrhnout návrh poplukovníka Vološčuka na soustřeďování všech průzkumných prostředků v rámci průzkumného praporu a všech pojítek u spojovacího praporu divise. I když tyto otázky vyžadují daleko hlubší studia a rozboru, než se o nich vytvoří konečný závěr, nelze je odmítat výcvikovými důvody nebo nutností kontroly dělostřeleckými důstojníky štábu.

Dosavadní roztržštěné provádění průzkumu oddělením průzkumu vševojskového štábu a průzkumnými orgány každého druhu vojska, letectvem a orgány protivzdušné obrany již nezabezpečuje sladěné využití, zejména technických prostředků průzkumu.

Proto přes usilovnou snahu oddělení průzkumu sladit činnost všech těchto prostředků, výměna zpráv a jejich ověřování, je zdlouhavé. Tím se opoždí aktivní zásah proti zjištěným cílům a prostředkům a může dojít k úderům do prázdna.

Manévrový ráz dnešního boje a nutnost prověřovat cíle těsně před provedením úderů, zejména zbraněmi hromadného ničení, vyžaduje, aby orgány průzkumu byly řízeny ústředně a ústředně jich bylo také využíváno, zejména pokud jde o technické prostředky průzkumu. Je přirozené, že velitelé a náčelníci druhů vojsk musí mít nadále vliv zejména na speciální průzkum.

Rovněž i tak snaha mít pro každý druh vojska a složku speciální pojítka a speciální spojovací sítě je již požadavek technicky těžko uskutečnitelný. Nutnost řešit otázky spojení komplexně podle jednotného plánu potvrzuje požadavek řešit otázky spojení pro všechny složky jedním náčelníkem, a to náčelníkem spojení. Dělostřelectva nebude používáno hromadně, jak tomu bylo např. ve Veliké vlastenecké válce, soustřeďování paléb se bude provádět nejvíce ve skupině a vcelku výjimečně na vyšším stupni. Tato skutečnost ukazuje, že bude třeba změnit názory na dosavadní spojení dělostřelectva a že bude možno na vyšších stupních využívat vševojskových sítí. Je pochopitelné, že po zavedení atomových zbraní až do stupně svazku a rozhodnutí, komu budou podřízeny, bude třeba zvlášť vyřešit otázku velení těmto prostředkům, které budou mít rozhodující význam pro úspěch v boji. Využívání rychlodálnopisů, šifrovacích strojů a dalších technických prostředků, jakož i omezený rozsah spojovacích kanálů umožňuje a nakonec i vyžaduje, aby bylo jednoho kanálu využíváno různými složkami štábu. Konečně i nový styl práce našich štábů, k němuž budeme muset nutně v budoucnu přejít, a to v civilním sektoru již zavedenému a osvědčenému způsobu dispečerského řízení práce, podstatně zjednoduší a požadavky na zvláštní spojovací prostředky a síly jednotlivých druhů vojsk.

Závěrem chci zdůraznit, že otázky systému velení jsou stále živé a že je třeba k nim přistupovat s přihlédnutím k možnému perspektivnímu rozvoji jak operačního umění, tak i techniky. Je proto třeba s cílem zrychlit a zjednodušit práci našich štábů nově upravovat metody práce orgánů velení a nebát se provést i hluboké reorganizační změny v soulase s kvalitativně se měnícími podmínkami vedení operace a boje. Proto se domnívám, že není účelné přidržovat se již zastaralých metod práce a nebát se vytyčovat i perspektivní myšlenky a tak dosáhnout nutného předstihu teorie před praxí.